

GRP406 MESLEK ETİĞİ VE YASAL KONULAR

Doç. Dr. İlhan YALÇIN

SUNU PLANI

- Psikolojik danışma kayıtlarının saklanması
- Psikolojik danışma hizmetlerini yönetme

Kayıtların Saklanması

- Kayıtların Tutulması: Zıt Görüşler
- Kayıtların Güvenliği
- Kayıtlara Erişim
- Kayıtların İçeriği
- Kayıtların Biçimi
- Kayıtları Süpervizyonda Kullanma ve Saklama
- Sonuç

Tartışma

Psikolojik danışma süreci ile ilgili kayıt tutulmasının bir zorunluluk olup olmadığı üzerinde tartışınız.

Kayıtların Tutulmasının Lehine Olan Görüşler

- Psikolojik danışma sürecinin kalitesini artırır.
- Yardımcı bellek görevi görür.
- Süreç içerisindeki değişimleri görünür kılar.
- İşi özenli yürütmenin kanıtı olur.

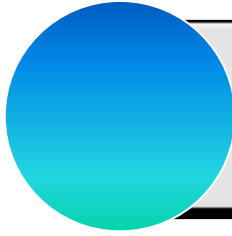
Kayıtların Tutulmasına Karşı Olan Görüşler

- Hem güvenlik hem de gizlilik ile ilgili sorunlar vardır.
- Güven ilişkisi geliştirmede zorluk yaratabilir.
- Zaman tüketimidir.
- Danışanın yasal olarak kayıtlara bakma hakkı elde etmesi söz konusudur.
- Danışanın kayıtları başkalarına karşı yasal işlemde kullanma olasılığının olması.

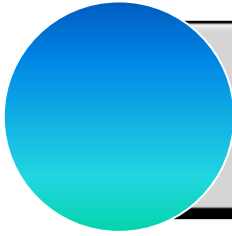
Kayıt Tutma İşleminin Geri Plana Atılabileceği Durumlar

Kayıtların güvenli bir şekilde saklanamayacağı durumlarda,

Kayıtların varlığının danışanı caydırabileceği durumlarda,

Danışan için kabul edilebilir koşullarda psikolojik danışma hizmetini sağlamanın kamu yararına karşı olduğu durumlarda.

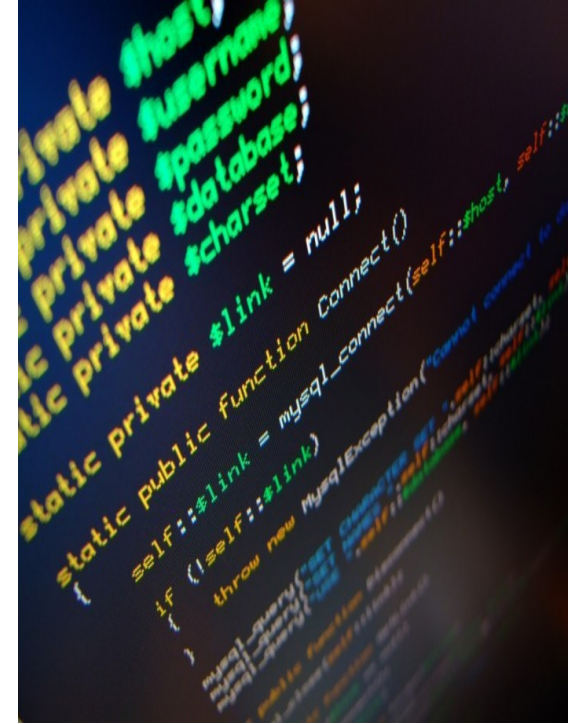
Kayıtların Güvenliği

- Kayıtların varlığına ilişkin bilgi ve güvenlik derecesi, danışanın *bilgilendirilmiş onay*ının alınmasını gerektirmektedir.
- İlk savunma hattı: *Fiziksel güvenliğin sağlanması*

Kayıtların anonimliğini sağlayıcı sistemler

- Psikolojik danışmanın sadece kendisinin bildiği kodlar kullanması,
- Kayıt tutmada bölünmüş sistem kullanması,
- Kayıtların gizliliği ile ilgili hem çalışılan kurum hem danışan ile anlaşma yapması,
- Bilgisayarda yer alan kayıtlar varsa şifre kullanması.

Kayıtlara Erişim

İşverenlerin Erişimi

Genel ilke, işveren tarafından sağlanan materyal üzerine tutulan kayıtların veya işverenin zamanında tutulan kayıtların, işverene ait olduğu yönündedir.

Ancak, gizlilikle ilgili ilke ve yasalar, işverenlerin kayıtlara bu şekilde sahip olmasında bazı kısıtlamalar olduğunu göstermektedir.

Kayıtlara sahip olmak, sınırsız kontrol ve erişim sağlamak anlamına gelmemektedir.

Gerekçesiz bir şekilde gizliliği bozmak, bu gizlilik ihlali, işvereni için olsa dahi, psikolojik danışmana yasal yükümlülükler getirebilir.

Danışanların Erişimi

Uygulamada, birçok danışan, özellikle psikolojik danışma deneyimlerinden tatmin olmuşlarsa, kayıtları güvene dayalı olarak alırlar.

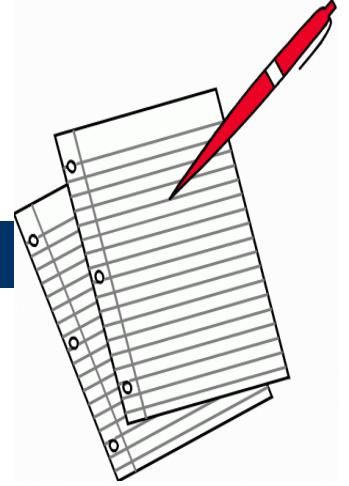
Kayıtlara erişmenin terapinin gidişatını bozabileceği ve bu erişimin terapi ilerleyene veya tamamlanana kadar ertelenmesinin daha iyi olabileceği görüşüyle sekteye uğrayabilir.

Resmi olmayan hizmetlerde danışanın kayıtlara erişimi çoğunlukla sınırlandırılmıştır.

Danışan yanlış veya eksik olduğunu düşündüğünden kayıtlarla aynı fikirde olmazsa, bu durumda psikolojik danışman ya danışanla hemfikir olarak kayıta değişiklik yapar ya da danışanın görüşlerini *alternatif kayıt* olarak tutar.

Bazı danışmanlar, sürece ilişkin gözlemlerinin bir parçası olarak kendileri hakkındaki *kişisel notlarını* ve kendi tepkilerini de kayıtlara eklerler. Ancak bir danışana ilişkin notlar, psikolojik danışman için kişisel süreçlerle derinlemesine çalışılacak bir yer değildir.

Bir danışanla ilgili *iki ayrı kayıt dosyası tutmak yasa dışıdır!!!*

Psikolojik Danışma Kayıtlarının İçeriği

- Neleri içermesi gerektiğine veya nasıl yazılması gerektiğine ilişkin kesin kurallar yoktur.
- Danışanın söylediklerine odaklanan kısa olgusal kayıtlardan, daha çok psikolojik danışmanın düşünce ve tepkilerini içerenlere kadar geniş bir alanda değişiklik göstermektedir.
- **Temel ilke:** Hizmet kalitesini artırma

- İyi bir kayıt, mümkün olduğunca yakın bir zamanda yazılmış olmalıdır.
- Doğrudan gözlenenler, danışanın söyledikleri ve psikolojik danışmanın kendi düşünce ve tepkilerinin ayırdedilebilmesi iyi olacaktır.
- Kitabınızın 257 ve 258. sayfalarında yer alan örnek kayıtları inceleyiniz.

Kayıtlar kapsamında belirtilebilecek diğer maddeler şunlar olabilir:

- Bütün hizmetlere ilişkin yazılı ve imzalı onaylar;
- Başka bir yere aktarılan bütün gizli bilgilere ilişkin yazılı ve imzalı onaylar;
- Danışanın gelmedikleri de dâhil bütün randevular;
- Danışma kontratları (eğer yapıldıysa);
- Psikolojik danışmanın belirli müdahaleler ve genel stratejilere ilişkin kararlarının arkasında yatan düşüncelere yönelik güncel kayıtlar;
- Danışanla ilgili başkalarıyla yapılmış konsültasyonlar;
- Psikolojik danışma ile ilgili, danışandan gelen veya danışanla yapılan yazışmalar;
- Danışana verilen bütün yönergeler ve bunları danışanı uygulayıp uygulamadığı.

Psikolojik Danışma Kayıtlarının Biçimi

Birinci Bölüm

Adı ve sevk edilme şekli

Mevcut Koşulları

Geçmişi

Danışmanı görme sebebi

Önsezileri

Zaman ve ödeme

İkinci Bölüm

Oturumların kaydı

Gerçek durumlar (Zamanında gelip gelmeme, söylenenler vb.)

Danışmanın gözlemleri

Danışmanın yorum ve değerlendirmeleri

Kayıtların Süpervizyonda Kullanılması ve Saklanması

Not yazma süreci, psikolojik danışmanın, oturuma yönelik çeşitli tepkilerini sınıflamasına ve böylece önemli konulara odaklanmasına yardımcı olmaktadır.

Bunun süpervizyon oturumunu da daha iyi bir noktaya getirdiğine yönelik bir uzlaşma vardır.

Kayıtların süpervizyonda kullanımını için danışanın *önceden onayının alınması* gerekmektedir.

Kayıtlar Ne Kadar Süre Saklanmalıdır?

Danışanın psikolojik danışman tarafından tutulan kayıtların süresinin farkında olması ve buna onay vermiş olması gerekir.

Hassas/önemli bilgilerin yararlılığı sona erdiği zaman yok edilmesi beklenir.

Daha iyi bir kılavuz yoksa, kayıtların 7 ila 10 yıl saklanması, uygulanabilirse ve güvenli bir şekilde saklanabileceyse, uygundur.

Danışanın içinde yer alacağı bir dava olasılığı varsa, kayıtların ne kadar süre saklanması gerektiğine ilişkin hukuki bir tavsiye almak iyi olabilir.

Sonuç

- Öne sürülen fikirler kayıt tutulması yönünde ağırlık kazanmaktadır.
- Kayıtlar, psikolojik danışma sürecine sistematik ve profesyonel yaklaşımın bir parçasıdır.
- Bu zorunluluk o kadar kesin ifadelerle yazılmıştır ki, etik nedenlerden dolayı kayıt tutmanın uygun görülmediği durumlarda etik

Psikolojik Danışma Hizmetlerini Yönetme

Giriş

Kendini İzleme ve Değerlendirme

- ■ Hizmet Denetlenmesi

- ■ Kalite Güvencesi

Başkaları Tarafından İzlenme ve Değerlendirilme

Sonuç

İzleme

Değerlendirilme

Denetleme

Hesap verebilme

**Psikolojik
danışmanın
kendi verdiği
hizmetleri
yönetmesi**

Özel sektörde, kamu kuruluşlarında ve gönüllü kuruluşlarda çalışan bütün psikolojik danışmanlar, danışmanlık için ayrılan kaynakların iyi kullanıldığını göstermek için daha iyi stratejiler bulma baskısı altındadırlar.

Kurumlarda çalışan birçok psikolojik danışman, verdikleri hizmetleri ve sonuçlarını nasıl izlediklerine yönelik olarak yönetimlerin yüksek beklentileri olduğu gerçeğini artık kabul etmişlerdir.

Ancak, psikolojik danışma hizmetinin nasıl izleneceği ve kurumdaki diğer insanlara sonuçların, *gizlilikten ödün verilmeden* nasıl aktarılacağı problemi, psikolojik danışmanları zorlayan bir durumdur.

Psikolojik danışma hizmetinin bağımsız bir şekilde değerlendirilmesinin, hem psikolojik danışmanlar hem de kurum için yararlı olduğu açıktır.

Denetimlerde gizlilik ve mahremiyet sorunu: Etik ve hukuk açısından bir *mayın tarlası*...

Birisi oturup psikolojik danışmanı ve danışanı görüşme sırasında gözlemlemek veya dosyalara erişmek istediğinde...

Hizmet
Denetlemesi

Kalite
Güvencesi

**Psikolojik
Danışmanların
Kendilerini
İzlemeleri ve
Değerlendirmeleri**

Hizmet Denetlemesi

Hizmeti kullanan kişileri tanımlamayı ve o hizmet kapsamında kaynakların nasıl değerlendirildiğini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem, sistematik veri toplama ve analiz etmedir.

İstatistiksel bilgilerdir.

Danışanın gizliliği korunur.

Alınan Bilgilerin Türleri

Sosyodemografik Bilgiler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, evlilik/ilişki durumu vb.)

Psikolojik danışmayı problemlerin çeşitliliği alanları

Kalite Güvencesi

Standartları önceden belirleyerek ve bunları hizmet sunulduğunda ortaya çıkan gerçek performansla karşılaştırarak, hizmetin kalitesinin izlenmesini amaçlamaktadır.

Uygulayıcılarının kendi standartlarını geliştirdikleri ve bunlara ne derece ulaşıldığını değerlendirdikleri bir “*kalite döngüsü*” oluşturmaları,

Düzenli *süpervizyon* desteği almaları,
*Eğitim*lere katılmaları,
*Kişisel gelişim*lerini
sürdürebilecekleri olanaklara
sahip olmaları...

**KALİTELİ HİZMET
HERKESİN HAKKIDIR!**

Psikolojik Danışma Hizmetinin Başkaları Tarafından İzlenmesi

- Yöneticilerden, müfettişlerden ve dışsal değerlendiricilerden gelen,
 - *Danışanla çalışırken psikolojik danışmanı gözlemlene yönündeki talepler ya da*
 - *Vaka kayıtlarına erişim talebi...*
- Yönetim stratejisinin giderek artan kullanımı, psikolojik danışmanlar için meşru etik kaygılara yol açmıştır.

Sonuç

- Psikolojik danışma hizmetlerini denetim amaçlı olarak izleme ve değerlendirmede, güçlü bir etik ikilem potansiyeli söz konusudur.
- İzleme ve değerlendirmeyele başarılan hesap verebilirlik süreci, kurumun bir bütün olarak, etik çalışma yönünden tatmin olması olasılığını artırmaktadır.
- Ülkemizde de okul psikolojik danışmanlarının “odalarında ne yaptıkları” konusunda değerlendirme ve denetlenmeye açık olarak hesap verebilir olmaları, kuşkusuz bu konudaki yanlış algıları yıkma açısından son derece önemli bir husustur.